

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 4C/59/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1621201823
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Pastirčík
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2021:1621201823.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky sudcom Mgr. Jánom Pastirčíkom v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému G., o zaplatenie zmluvných úrokov, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni zmluvné úroky v sume 538,12 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.

Súd priznáva žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho, ako aj dovolacieho konania v rozsahu 99,58 %, o výške ktorej rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 7.7.2015 domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 2 143,02 € ako nezaplatenej istiny úveru, ďalej nezaplatených zmluvných úrokov v sume 131,78 € (nárok vznikol z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru dňa 24.4.2015), nezaplatených úrokov z omeškania vo výške 4,63 € (nárok vznikol z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru), zmluvných úrokov 17,90 % ročne z nezaplatenej istiny vo výške 2 143,02 € od 25.4.2015 až do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatenej istiny 2 143,02 € a nezaplatených úrokov 131,78 € od 25.4.2015 až do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu zdôvodnila tým, že dňa 31.1.2013 strany sporu uzavreli úverovú zmluvu č. XXXXX, na základe ktorej žalobkyňa poskytla žalovanému peňažné prostriedky vo výške 3 000 €. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 22.1.2018. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil zmluvné povinnosti, a preto bol listom zo dňa 24.4.2015 vyzvaný na predčasné splatenie poskytnutého úveru do dátumu uvedeného na výzve. Napriek výzve nebola pohľadávka uhradená.

2. Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 18.10.2019 č.k. 4C/552/2015-58 I. konanie v časti o zaplatenie sumy 4,71 € zastavil, II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 2 143,02 €, zmluvné úroky vo výške 128,58 €, úroky z omeškania vo výške 3,12 € a úroky z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 2 143,02 € od 25.4.2015 až do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, III. vo zvyšnej časti žalobu zamietol, IV. žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99,58 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Konanie v časti sumy 4,71 € (zmluvných úrokov do zosplatnenia vo výške 3,20 € a úrokov z omeškania do zosplatnenia vo výške 1,51 €) súd zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby. Žaloba bola zamietnutá v časti úrokov z omeškania vo výške 8 %

ročne z nezaplatených zmluvných úrokov do zosplatnenia v sume 128,58 € od 25.4.2015 do zaplatenia a zmluvných úrokov vo výške 17,90 % ročne z neuhradenej istiny 2 143,02 € od 25.4.2015 do zaplatenia. V súvislosti s nárokom žalobkyne na zmluvné úroky po zosplatnení súd uviedol, že veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.

3. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo dňa 27.5.2020 č.k. 6Co/5/2020-90 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že za obdobie po zosplatnení úveru už žalobkyni zmluvné úroky z nezaplatenej istiny neprináležia, pričom v tejto súvislosti okrem iného poukázal aj na Stanovisko č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave. Rovnako sa stotožnil aj s názorom, že žalobkyni nemožno priznať ani úroky z omeškania zo zmluvných úrokov do zosplatnenia.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 21.4.2021 sp. zn. 4 Cdo 302/2020 rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27.5.2020 č. k. 6Co/5/2020-90 v potvrdzujúcom výroku, ktorým bola žaloba v časti uplatnených zmluvných úrokov vo výške 17,90 % ročne zo sumy 2 143,02 € od 25.4.2015 do zaplatenia zamietnutá, vo výroku o trovách odvolacieho konania a rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 18.10.2019 č.k. 4C/552/2015-58 v časti zamietavého výroku o zaplatenie uplatnených zmluvných úrokov vo výške 17,90 % ročne zo sumy 2 143,02 € od 25.4.2015 do zaplatenia a vo výroku o trovách prvoinštančného konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Malacky na ďalšie konanie. Podľa dovolacieho súdu, za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za ne získanou totižto dlžník už disponuje a pokiaľ svoju zmluvnú povinnosť úver splácať riadne a včas porušil, nemôže z porušenia tejto povinnosti profitovať v tom smere, že sa celkom zbaví povinnosti platiť zmluvne dohodnuté úroky a ďalej ho bude zaťažovať len povinnosť platiť úroky z omeškania, ktoré sú spravidla nižšie ako zmluvne dohodnuté úroky. Tento záver je zároveň odrazom zásady nemo turpitudinem suam allegare potest, t.j. nikto nemôže mať prospech z vlastnej nepoctivosti (protiprávneho konania). Zosplatnenie je teda inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, pri realizácii ktorého však podstata úverového vzťahu a jeho existencia stále zostáva zachovaná. Veriteľovi za poskytnuté peňažné prostriedky, ktoré aktuálne vo svojej dispozičnej sfére nemá, patrí dohodnutá odmena a záväzok dlžníka v podobe platenia tejto dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie mu k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

5. Po vrátení veci dovolacím súdom na ďalšie konanie žalobkyňa na výzvu súdu uviedla, že v zmysle zmluvy mala nárok na zmluvné úroky ako cenu peňazí ak by nedošlo k predčasnému zosplatneniu v zmysle amortizačnej tabuľky vo výške 1 560,43 €. Zmluvné úroky po zosplatnení si vyčíslila vo výške 538,12 €, a to tak, že od celkovej výšky zmluvných úrokov 1 560,43 € odrátala žalovaným zaplatené zmluvné úroky vo výške 893,73 € a zmluvné úroky 128,58 €, ktoré jej už boli súdom priznané. Zároveň uviedla, že žalovaný po zosplatnení úveru, ani po vydaní rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 18.10.2019 č.k. 4C/552/2015-58 nevykonal žiadne úhrady.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie na termín 25.10.2021, na ktorý predvolal strany sporu. Žalobkyňa sa na pojednávanie nedostavila, svoju neúčasť ospravedlnila podaním doručeným súdu dňa 21.9.2021, v ktorom s poukazom na hospodárnosť konania súhlasila s tým, aby súd konal a rozhodol v jej neprítomnosti. Vychádzajúc z uvedeného, súd podľa § 180 druhej vety C.s.p. uznesením rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti žalobkyne, pojednávanie otvoril, vec prejednal a rozhodol.

7. Z amortizačnej tabuľky predloženej žalobkyňou súd zistil, že v prípade riadneho si plnenia povinností z úverovej zmluvy by žalovaný zaplatil žalobkyni zmluvné úroky v celkovej sume 1 560,43 €. Z prehľadu splácania úveru žalovaným do predčasného zosplatnenia úveru dňa 24.4.2015 vyplýva, že žalovaný do tohto momentu uhradil na úver 1 750,71 €, z čoho bolo 893,73 € započítaných na zmluvné úroky a 856,98 € na istinu. Podľa nesporných tvrdení žalobkyne, žalovaný už následne žiadnu sumu na úver neuhradil.

8. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

9. Podľa § 502 ods. 1 prvej vety Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

10. Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

11. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

14. Podľa § 455 C.s.p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

15. Po vrátení veci dovolacím súdom na ďalšie konanie zostal predmetom konania už len nárok žalobkyne na zmluvné úroky vo výške 17,90 % ročne zo sumy 2 143,02 € od 25.4.2015 (dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru) až do zaplatenia. Dovolací súd v rámci riešenia právnej otázky nároku žalobkyne na zmluvné úroky po zosplatnení úveru dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Súd je v zmysle § 455 C.s.p. viazaný týmto právnym názorom

dovolacieho súdu, preto po vrátení veci na ďalšie konanie v prvom rade skúmal, na akú celkovú sumu zmluvných úrokov mala žalobkyňa v zmysle úverovej zmluvy nárok voči žalovanému. Z amortizačnej tabuľky doloženej žalobkyňou súd zistil, že ak by žalovaný zaplatil všetky dohodnuté splátky v zmysle úverovej zmluvy, t.j. 59 splátok vo výške 76,01 € a poslednú 60 splátku vo výške 75,84 €, zaplatil by na úver 4 560,43 €, z čoho by zmluvné úroky po odpočítaní istiny 3 000 € predstavovali sumu 1 560,43 €. Keďže žalovaný do zosplatnenia úveru už zaplatil na zmluvné úroky sumu 893,73 € a súd už žalobkyni predchádzajúcim rozsudkom priznal zmluvné úroky vo výške 128,58 €, žalobkyňa má ešte nárok voči žalovanému na zmluvné úroky vo výške 538,12 € (1 560,43 - 893,73 - 128,58). Súd preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni zmluvné úroky v sume 538,12 € a vo zvyšnej časti žalobkyňou požadovaných zmluvných úrokov po zosplatnení úveru (ktoré v zmysle ňou formulovaného petitu len ku dňu rozhodovania súdu o tomto nároku predstavovali sumu 2 496,03 €) žalobu ako nedôvodnú zamietol.

16. Žalovaný na pojednávaní žiadal súd o povolenie splácať dlžnú sumu 538,12 € v splátkach po 50 € mesačne, nakoľko momentálne nemá prácu a býva len u otca. Súd žalovanému splátky dlžnej sumy nepovolil, keďže predchádzajúci rozsudok zo dňa 18.10.2019 č.k. 4C/552/2015-58 už nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť (vo vyhovujúcom výroku, ktorým bolo žalovanému uložené zaplatiť žalobkyni istinu 2 143,02 €, zmluvné úroky vo výške 128,58 €, úroky z omeškania vo výške 3,12 € a úroky z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 2 143,02 € od 25.4.2015 až do zaplatenia), žalovaný podľa nesporných tvrdení žalobkyne nevykonal dobrovoľne žiadnu úhradu a je teda zrejmé, že sa exekúcií v súvislosti s peňažnými nárokmi žalobkyne vyplývajúcimi z predmetného úveru už nevyhne.

17. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

18. Podľa § 453 ods. 3 C.s.p., ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania.

19. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

21. Podľa § 256 ods. 1 C.s.p. ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

22. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z toho, že predmetom konania bolo zaplatenie sumy 2 279,43 € (neuhradená istina 2 143,02 € + vyčíslené zmluvné úroky do zosplatnenia vo výške 131,78 € + vyčíslené úroky z omeškania do zosplatnenia vo výške 4,63 €). Konanie bolo v časti o zaplatenie sumy 4,71 € zastavené pre čiastočné späťvzatie žaloby, ktoré žalobkyňa odôvodnila počtárskym omylom, súd preto konštatuje, že v uvedenej časti procesne zavinila zastavenie konania žalobkyňa, čo zároveň znamená procesný úspech žalovaného v časti 0,21 %. Žalobkyňa bola úspešná v časti o zaplatenie sumy 2 274,72 €, t.j. 99,79 %. Vo veci tak bola úspešnejšia žalobkyňa, ktorej vzniklo voči žalovanému právo na pomernú náhradu účelne vynaložených trov prvoinštančného, odvolacieho ako aj dovolacieho konania v rozsahu 99,58 % (99,79 - 0,21). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne, dvojmo.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a/ sa týkajú procesných podmienok,

b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov). Na exekučné konanie je kauzálny príslušný Okresný súd Banská Bystrica (§ 49 Exekučného poriadku).